

TUCSON FEBRUAR 1981.

Av Bjørn Strømnes

Tucson ligger i Arizona, noe syd for midten av USA. Tucson er en by i rask økonomisk vekst og Tucson har på 20 år utviklet seg fra en liten ørkenby til en stor moderne by. Byen er som de fleste ørkenbyene i USA, enorm i omkrets. Mønsteret gjentar seg gang etter gang. I periferien er det flyplasser og boligområder mens sentrum er dominert av store forretningsbygg og hoteller.

Byen har vært et knutepunkt for mineralhandel i mange år, og Tucson Gem and Mineral Society har arrangert det berømte Tucson-showet i 27 år på rad. I de senere årene har showet vært arrangert i Tucson Community Center, – et slags kjempe-samfunnshus med store utstillingshaller, konsertsaler og plass for alle slags aktiviteter.

Showet holdes den andre week-enden i februar og er delt i en engros og en detalj del. Engros-showet åpner torsdagen og detalj-showet åpner fredagen. Begge åpningsdagene er det lange køer for å slippe inn. For å komme inn på engros-showet må man dokumentere at man er forhandler og registrere seg ved inngangen. På detalj-showet betaler man inngangspenger.

The Smithsonian Institution pleier hvert år å bidra med en utstilling på detalj-showet. Lokale museer, amatorsamlere og noen utvalgte storsamlere står for resten av den ikke kommersielle delen av showet.

Det er vanskelig å beskrive utstillingen og gi et inntrykk av formatet. Verdien av de utstilte stoffene blir ikke oppgitt, men ved en tilfeldighet fikk jeg allikevel vite prisen på en. Det var en liten kvartskrystallgruppe med store rosa oktaedriske fluspatkrystaller. Salgssummen var 150.000

dollar, eller omtrent Nkr. 800.000,-.

Keith Proctor, en amerikansk storsamler hadde lånt ut en kvartskrystallgruppe med en ca 30 cm lang og 6 cm bred rosa turmalinkrystall.

En av forhandlerne hadde et helt bord med malakitt-stalakitter. De største var omtrent 30 cm lange og 20 cm brede. En av de andre tingene som festet seg i minnet var en liten (ca 5 cm høy) gullstuff som vokste på en 7 x 7 cm kvartsklump. Eieren hadde den i en liten eske og gikk rundt på utstillingen for å selge den til den forhandleren som bød mest. Gullet så ut som et av de forkrøplede trær som vokser på klipper i japanske malerier.

Tucson showet er et svært eksklusivt show. De forhandlerne som ikke ble god tatt eller som ikke fikk plass, pleide å leie seg rom på et par motell i området for så å selge stein direkte fra rommet eller bilen. I de senere årene har enkelte organisasjoner leid hele hotell og arrangert egne show.

Mineralhandlerne holder tradisjonelt til på the Desert Inn, Travelodge og i de senere årene også på the Sheraton Pueblo Inn. På disse motellene treffer man en del av de folkene som finner steinen de andre selger. Jeg møtte en mann som levde av å grave i pegmatitter i Maine, en som levde av å grave topas i Utah og en som hadde en brukbar biinntekt av å finne svovelkrystaller i Nevada. En chilener tilbød gull i chrysocolla til samling og slipemateriale. En japaner levde av å smugle fossiler ut av Brasil. Han kunne tilby halvmeter lange fossile fisk.

Holiday Inn North og kanskje først og fremst Holiday Inn South er stedet for hobbyfolket. Her selges råsten, slipeutstyr, slepne stener og alle mulige slags fatninger

i varierende metallkvaliteter. Alt i et salg virvar. Her møtte jeg en araber som hadde kjøpt innpå fem tonn med med vannklare bergkrystallgrupper fra Arkansas. Litt senere møtte jeg også selgeren mens han holdt på å pakke for å levere varene på flyplassen. Partiet representerte resten av det han hadde tatt med seg til showet. Hvor mye han kom med fikk jeg aldri vite. Mengdene og kvaliteten får det til å svimle for en. Bergkrystallene representerte kun en del av det araberen kjøpte, og alt skulle hjem med fly for så å selges videre.

På samme motell overvar jeg for tre år siden salget av et lastebillass med tromlet peridot fra Arizona. Selgeren hadde med seg bilen med varene på stedet, og det var en ganske stor lastebil.

Ramada Inn var i år dominert av slipeutstyr og skilte seg lite ut fra Holiday Inn. Bortsett fra at salget foregikk fra ballsalen til organiserte åpningstider. De fleste av motellshowene stenger mellom 6 og 9 om kvelden, men noen få forhandlere blir sittende med åpen dør og tar imot kunder til langt på natt.

Det var fire hotell/motellshow til. Et av motellene hadde kun en forhandler, men han hadde til gjengjeld enesalget av azuritgeodene fra Blueberry mine i Arizona. Disse kulene ble funnet for noen år siden i en gammel kobbergruve. Størrelsen varierer fra små kirsebær til valnøtt størrelse. Mange er hule og fylt med klare azurit

krystaller, barytt eller nåleformede malakitt krystaller. De som er tette brukes vesentlig som fargepigment i sminke eller slipes til smykkesteiner. De hule geodene blir enten solgt til samlere eller brukt direkte i smykker. Mannen på messen hadde fått eneretten på grubens produksjon og i løpet av messen solgte han omtrent en årsproduksjon. Ruppental i Tyskland var en av hans større kunder.

Hotellshowene begynte en uke før det egentlige showet og stengte stort sett like etter at det egentlige showet åpnet. Det gikk gratis buss mellom hotellene en gang i timen.

Det siste hotellet jeg rakk å besøke var The Marriott. Her var det over 250 forhandlere. Alle leide plass av The Gem and Lapidary Dealers Association. GLDA stod som arrangør av showet på dette hotellet og på The Hilton Inn.

På The Marriott var det vesentlig edelstensforhandlere, og på grunn av dette meget strenge sikkerhetstiltak. For å slippe inn måtte man registrere seg, vise identifikasjon og dokumentere at man var forhandler. Så fikk man et navneskilt til å feste på jakken. Dette gjaldt som adgangstegn på dette hotellet under hele showet. Uten adgangstegn ble man stoppet av høflige, uniformerte politifolk som ba en om å vennligst registrere seg i resepsjonen. Det var to uniformerte patruljerende menn i hver etasje, to uniformerte politi-

BJØRN STRØMNÆS mineraler — engros

MINERALER

AGATER

RÅSTEIN

*Prisliste til registrerte
forhandlere*

**ADRESSE: BLINDERNVN. 4,
OSLO 3**

TLF. (02) 56 25 12

menn ved inngangen til alle viktige rom og et tilsvarende antall bevæpnede sivile vakter. I tillegg var det også andre uspesifiserte sikkerhetstiltak. Alle de uniformerte vaktene bar revolver, kølle og walkie-talkie. Revolveren ble båret i et spesielt »hurtig-trekks« hylster. Det var skudd i alle kamrene og hanen på revolveren var spent. En lær-rem som man vippet tilside i det man trakk, hindret skuddet å gå av i hylsteret.

De fleste av de andre hotellene klarte seg enten uten uniformerte vakter eller hadde noen få som patruljerte området.

I toppetasjen på The Marriott holdt selgerne av investeringsdiananter til. Her var det ytterligere spesielle sikkerhetstiltak og kundene ble bare sluppet inn til selgeren en og en.

I første etasje hadde GIA en ganske stor stand hvor de demonstrerte utstyr, reklamerte for kursene sine og solgte bøker. Standen var bemannet av 5 – 6 personer. En av dem demonstrerte GIA's nye Color-

master for meg. Med dette instrumentet og et poengsystem for inneslutninger og sliping håper GIA å kunne systematisere verdsettelsen av fargestener. Instrumentet gjør det mulig å sette en tallkode på enhver farge.. Ved bestilling av reparasjonsstener kan gullsmeden oppgi størrelse, inneslutninger og fargekode. Hvis så stenhandleren har et tilsvarende instrument kan han innstille fargen og så velge ut den stenen som vil passe best i smykket.

Instrumentet kan også brukes i salgøyemed. Fargen kan innstilles for f.eks. å demonstrere forskjellen mellom fargen i en Burma rubin og en lys Ceylon sten.

Det er snakk om å bruke instrumentet som hjelpemiddel og lage en form for sertifikat på fargestener. De unge GIA-utdannede stenhandlerne jeg snakket med var meget begeistret for ideen og så for seg en eksplosiv utvikling av salget av investeringsstener. De eldre etablerte stenhandlerne var stort sett negative.

STENSLIPING

Norges nye »nasjonalhobby«. Stikk innom oss og se vårt store utvalg til rimelige priser.

- Slipeutstyr
- Råsten
- Innfatninger
- Mineraler
- Stensmykker
- Presangartikler
- Cabochoner i norsk sten og mye mer

GEO-HOBBY

Trondheimsvn. 6, Oslo 5.

Tlf. (02) 37 67 88

Åpent: 10.00 – 16.00 (13.00)

Mandag stengt.

Et firma som kalte seg »Living Center Enterprises Ltd.» skulle markedsføre et instrument de kalte Rubyprobe. Instrumentet kunne skille mellom naturlige rubiner og alle typer syntetiske rubiner. Det hele virket svært enkelt. Man la stenen i et rom i instrumentet. Rødt lys og viserutslag indikerte en syntetisk sten, mens grønt lys indikerte en ekte sten. Metoden skal etter beskrivelsen firmaet ga være ufeilbar. Firmaets representant var desverre ikke tilstede da jeg kom så jeg fikk ikke sett instrumentet selv.

Hanneman fra Hanneman Gemological Instruments fikk jeg derimot møte. I tillegg til de vanlige instrumentene hadde han en lommelykt påmontert en sort plate med en lysspalte. Ved å rette denne mot culleten på stenen og så se igjennom bordet kan man med trening anslå stenens brytningsindeks og dispersjon. Instrumentet tar ikke mer plass enn en penn, koster noen få tiere og kan være praktisk i feltarbeid.

De fleste firmaene i The Marriott hadde rubiner, safirer og smaragder i bokstavelig talt bøttestev. Smaragder fra Colombia var forøvrig å se omtrent overalt. En mann hadde et ganske stort parti med krystaller på matriks. Disse har tidligere vært meget vanskelig å få tak i.

Chatham var der med praktfulle krystallgrupper av syntetiske smaragder, rubiner og safirer.

En forhandler hadde alliert seg med en amerikansk produsent av cubic zirconia og kunne tilby omtrent alle farger av rå og faseterte stener. Ny av året var en type som skiftet farge mellom vanlig lampelys og lysrørslys.

En annen nyhet på showet var en sten de kalte korite. Dette er egentlig skallet fra en fossil blekksprut, og markedsføres av et firma som kaller seg Korite Ltd. Prøver er sendt både Gubelin og Anderson og har resultert i to artikler fra disse kjente menn. Stenen ser ut som den beste sorte opal. Skallet av ammonitten er tynt, har en hardhet som kalkspat. Stenene blir slepet som cabochoner og som tripletter. Forekomsten av korite er svært begrenset og firmaet sies å ha klart å få retten til hele området der ammonittene forekommer.

Etter Tucson-showet reiste jeg rundt i USA i en uke og ble tilbudt mannshøye forstenede trestammer, baderomsfliser i jaspis, veggur i Lapis Lazuli og mye annet, men det er en annen historie.

TUCSON SHOW – 1982

Tucson Community Center, Arizona,
U. S. A .

12. – 13. – 14. februar 1982

Verdens største mineralmesse.

GULLSMED F. I. EEG

(inneh. Arne H. Eeg)

»Stengruben», Dronningensgt. 27, Oslo 1 - Tlf.: 41 74 74

FORUTEN VANLIG GULLSMEDFORRETNING, ER VÅR
SPESIALITET DIAMANTER OG ANDRE SLEPNE STENER.
VI FØRER OGSÅ SKJELDNE SLEPNE STENER.
ASSORTERT UTVALG I STENKJEDER. DYRERE MINERALER.
VI LAGER RINGER M.M. PLASTESKER FOR MINERALER.
EGEN STENAVDELING.

